

ცისკარი

რომი მეორე

1859

ავსტო: წიგნი მეორე.

როდებაც თსზულებათა:

- I. — ლექსები სსუა ჭ სსუათა თან-
მედროეთა მწერალთა. . .
- II. — მხედარი ჭ წინეიდა. . . დ. მეღვინეთსუცესოვისა.
- III. — წმ. ნინას ცაძარი. . . ნ. გამრეკველოვისა.
- VI. — მომზადება სახამებე-
ლისა. თ. დ. ხინძიევისა.
- V. — სსუა ჭ სსუა ანაფი. (ნსე მეორე ვერჯმედ.)

რეილისი.

ვერესელიძის ციბოგრაფიაში.

ლექსები

423
1859/2

3614

სიკუდინი.

რა იღვინა სიკუდინი ჯოჯოხეთისა მეფად,
 მქსწრათლად ზმანება ვაჰსუა კარის კაცთა შეკრებულად;
 მას სურს აღმოარხიოს კარგნი ნაწირი გეწირნი,
 რათა სამეფო მისი განაგრძონ ააყვან
 ზღ დიდების სასელი მისი უკუდავთა ჰყონ
 მესხიერებას შინა მის შთამომავლობისა.
 აღმასრულებლად ამა მეფას შაგის ფიქრისა,
 მოკრძალებით წარმოჰსდგენსამითღ ქუჩს შეკრდომი,
 შეხედვით სასარგონი: ჭირი, სოლუგრა, ოძი. —
 მეოფთა დიდხანს უსაქმოდ, მათ ემოსათ ცანთ
 მეფლი.

მეფემაც მინისცრობის მქსწრათლ მიტყა მათ ლორ-
 ცხელი,

სასვიკად უბმანა შეუდგენს მოქმედებას,
 სურვილზე ნუ ჰყოფენ მკირებს ღმობიერებას.
 მათ სძელოთი განიყვებს თანასწორი სამს ნაწილად
 მოედენს ოთხ კუთხე, ვით მკალი, მუცხსეულოდ,
 მათის მკაცრი მოქმედებით სელს ფუა შიშის წარი;
 არ მიახნისთ არც წელი, არც სქესი, არც მდიდარი:

ყოველთა თანაჲსწორ ლეწვენ. მიწამ შეჲქმნა გოდება:
 დებას ძული, ქმარს ცოლი, დას ძმა არ აცობდება...
 ვითა ნადიონი გრამანხრობს საოხში ვერ უდგებთან,
 უძემწეოდ, უწამლოდ, უძღუდლოდ ისიცაღებთან...
 მხასჯელი წარძაღების, მეფა კეთილ დღეობას
 საოხს ზე უხვსა ვილდას ზე სსუფრთვ მემწეობას
 უგსაგნის კუთვად ვეწიოთ... მაგრამ როგორღაღუ

ცელი,
 მათა გელარ ჰსთიბს ისე: დიბლოძაღებით მიველი
 აიძოა ვერონაა; ითხოვს მძვინდის ხელნი;
 შეჲქმესრდენს მწუხარებით, მოჲსწყინდათ ხაცმა
 თაღნი.

აგრეთვე ვითარ ბუსნი, ყოველგან მკურნალები
 დადიან ზე ჰკურნენ ვის, ვიბით დაქსთ წამლები.
 თრ სამ თათეს სრულად სენი განაქრეს ყოველ
 მხარეს

ზე კუთვად სისარული მტკიცეს საღსს დაუძვარეს.
 მეფამ განრისხებულმა ძველთა ვეწიოთ მინისკრობა
 წაართო ზე მათ ნაკუთვად ჰყო უზომიერება,
 ზე თანაჲემწედ მისცა მას ვაუფრისილუბლობა.
 ახლა ეს თრნი მძარივგნ ვრეგლსა სამფლობილოთსა
 ზე კაცთ სოცოცსლეს ჰამეცნენ, ვით დამკანაოს
 მდებლობს.

ვრ. რჩეულოვი.

უძველესი.

კმუნებით მარჯული, დაფიქრებული,
 მიმოვიღოდი დაღრმავებული,
 ვმსოქმე: რა მექმნას სიგნათ, მეცხრე მე შექმნილი,
 რა ამ დროს უნდა ვააყენებოდი,
 უძველეს ვიქმენ დაძმუნებოდი,
 თაგს დაძვეს სსსციკი სარი,
 წინ მოძვეება რა ძუნ მკუნებანი.
 მწრადულად უძიძრად ვარს მოძიძინ.
 მეუწყოლოდათ მოძწვდა მიქმინ!
 რა! მე წვეულო, რა! უნდობლო,
 ცუდო ბირუცვლო, მიუნდობლო!
 რა დავიძაგე, რა ვიყავ ავი,
 რა ანა რას ჰგავს ვსე ანდავი?
 მოთხარი: ვასგანს ხეძვნით რამ წყენა?
 მაშ ვს რა არის აწ ვსრუდ კბენა?
 „ცოცხალ მენთვს, რადგანც არ იცი,
 „რომ უგანბნობელი ვიყავი მსევი!
 „ოდეს მსედავდი სსსციკ მძიერს,
 „ასქმეს ფიქრობდი მენ ხეულორს!
 „ამაღმალ ლოკმას ვარდმოძივდებდი
 „რე მძიერს მუცელს სძირად მიძღუდებდი
 „ხატულად მაღლობის ამას ვჭეჭიქრობდი,
 „რე ვამს მარჯვენას მე ვეძივდი!
 „რა ვს ხეშს ვუღბი მე დავიქმენი!

„აი, ასეთი ვარდაგინაა! —

„რატომ არ მისწვდი, რომ უგანძობოლო,

„ყოველთვის არის მიუხვადებელი!

დიმ. ზვრივევი.

9 თებერვლს. 1858 წელს.

ქ.....ს.

წინაშეს ამას ვახილვო მდგომი
სწავებელსა ზედა ვითი ლევა მკრითომი,
გჭვრეტელი შორის მყოფი საყვარელი მქონი,
განუცვალენდი მსწავლელად დავეკარვე გონი.

მსვე ხილვას დროს მგცა სელამი,
შემდეგ ამას სიკუდილის არ ვლამი,
რადგან კოდილის გულის ესა მელამი,
მგც შენს სექებრად გელით მაქვს კელამი.

ნამს წელს ვშვენოდა თაღობი მოსალოება,
ნარნარად სვლანი მკლავადკლავს რება.
მჭვრეტელს წამტაცე გუელი, გონება,
გარნა განჭვრა ვით სიხმარ, თცნება.

ფარაუთი იქმენა დრუბელს ფვარე,
ზნელთი იმოსა ყოველია არე,
აწ მგც მიხილვო ვით ვარ მგლოვარე,
თვალთაგან მდიან ცრემლინი მდელარე.

იოსებ თაზნოვი.

იმედითა მით რომ, წარმოგზავნიდა რე-
დაქციადი აგტორია ახნახდექა ყოვ. ზვრამე
ვანგრძელებს, დავუჭდეთ მარველითი თავი,
სამწყხბროდ ჩუწდა არ აღსრულთ მართობა,
რო ვერ წარმოიდგინა მოვლუიობა ჩუწნი
სწორგადრეგსთან. ამედი მძეუს შვითსეკონი
არ დავუჭდურებთან. ვეცდებით დავუჭდითი
შემდგომში, თუ აგტორმა ვადევ არ შემს-
ცვლითივანი სიტყუა. ამის ნეტუოდ ვბეჭდეთ
შემდგომსზომის:

მსედარი და წინგიდა.

(ვეშმარტი შემთხვეულებს კავისიას მინა ტინეასე. 1845 წ.)

მეს მუდღესე მდგომელს, ვარს სსივი ესევიდა,
მისენით დასიცსულს მსედარს, გულს სესელი
ესევიდა.
იგი სრულ დამამშვრალი, სვანიცაში(*) მსენობდა,

(*) სვანიცა არის ლინიასე ემსახვბის სოფელი, სადჯე
დგანან შერიგებულები ჩინებთ, რომელნიც მკირედ დამამშ-
ვობენ რუსულად.

სმიებდა სეგრილობებს, რაც ძალი შესწორდა.

ჩაჩნის დედაკატი.

(ყარდაშ,) ძმაო! გსევდავ დალალოვს;
ძორიდგან მოსულს,
მიისნარ რა გნებავს,
რად აქმენ შავ სულს.
შხედარი.

შე უცხოს ცოქსა კვებებს ნამყოფსა
პირი მიშრება სიარულობით,
წყლისა შესძას, გნუკავ ამას
ქქმენ ქველი საქმე შენ ერთგულობით.
დედაკატი.

წყალო გწყურიახ,
პურიც თუ გქმან?
მისთვე ნუ მათავ
ნუცა გრცხვენიახ
სასლში მივიწვივ სად მისის ქალი,
ჯანსარო რეული არცა ფერმკრთალი;
ბროლი ჭ ლალი, ფერ დაუქულთალი,
ის გიმასნიხმლებს, ვითა მსუკალი.
წინათვი გკადრებ ხემ შულობასა,
ხეში სასლისა ყონალობასა.

შხედარი.

დედათავ მწადნარ, დობასაც ვითნობ,
რადგანაც ვსურის ხეში შულობა,
შენ მშობლიურსა სიყვარულს ვანბობ,
მასედა არა მაქმენ ვულის გრილობა.

დედაპოეცია.

წაგიდეთ ხსლში,

აიძ ქუხში,

(სხლის ეწოძი ისი ეცეოდა ქლო- თხსა.)

აი ქლო, ეს უცხო კაცი კარვის გეარის,

გაკასს სამყოფის ქართლის ვარისა.

სწრაფად მოართუ, რაც მან არისა

პური ჭ ყველი, წყალს გძარისა.

ქლო სდგა კანსლეით, დედას გეარა,

საბოთისის ბალი, გარდსა ესარა;

თმანი გაძლიონი, მკერდსა გეარა,

მისმან მხახველმა, რად სთქმეს გჭ, არა!

თავსა წაეკრა ბაღდადი, თავრიშსა მონაქონები,

მს წარბნი მძუღდათ შეექმნა, ისარი გულს და-

სოები;

თვალნი დედაგდნენ თეთრ ზღვაში, სხნდნენ

გუნდად მაგ ასოები,

ღაწეთ გაძლილსა შენოდა ცუხით მიგან ცუუნ-

ცუუნ მსდაძეები.

თქმსმეცის წლისა ნასარდსა, გნენ კოკრები

უძლეონი,

წერილად გაძლიონი მცოები, ჯერეთ არვისგან

უსრეონი,

ეგლეურნი ხალის ფიჯარი, უცხოდ ნაეგნნი

უსძელნი

გნა ჭ ბავე საძო, არც ცუდის რისმე უთქმელნი.

ისი იღუძოლ ეცეოდა, დედასა თხსა ანასა,

სახოვეთ შინ შემოიწვიეთ, სინამ კელს ვჭყოფდეთ
 დანასა,
 ქათამს ღაუკლავთ, შეუწვამ, ამ ჩუქსსა უონაღანასა,
 კვერცხების ყობობი მოვხრავამ, შით ღაუსვდები
 განასა.

დედაკაცი.

შევიდეთ სასობი იქ განისვენებთ.
 მაწონს მოვარაძვეთ შირს გაისველებთ.
 მსედარი შევალს ოთასში, იგი სით არის ვებულო,
 შინ სუფთაობით ელაგათ, ნიეთი რაც შექონდათ
 ქებულო,
 ორსა მსარესა კრათვი, იღვა ნაბდებ დაგებულო,
 ყუთები პატარა პატარა, მუწულები ერთათ კრებულო
 დედა სასოვს ჯდომას კრავატსედ მკლობილსა
 შიმობილსა,
 ქალს ვრამით მოაქვს მაწინი, წინვიდათა შიმობილსა,
 ნაზის ქსევისა შექონესა, მას მშუქსებითა მკლ-
 ბილსა,
 მსედარი ვეყვის მაღლობას, მისოჯს ასაღას
 დობილსა.
 შირის შირ დაედა დედაი, აწყო დაწვოთა ჯომისა,
 ქალმან ანთო ბესარი, გუჯსელი მის გამოიქნობისა,
 ისი უდილობდა შირიმეფს, სუფრისა მადე ნდო-
 მისა,
 მსედარი მათა უძგრეჯდა, აღარ მომიგონე იმისა
 (წინვიდა სადილს აწვევს და დედა მოიწვევს ნათესავსა
 ვაყუნობს უონადი.)

ქალმან რაჯა სოქუა სოულ ჭყო თათებით,
 ბუროკ გამოკსება უცსლოს კიდებით.
 დედას მოჭყავს მმა თვსი, ჭ ბიძაძულის ქალები,
 ჭ დისწულები ნაცარა, მუსო, მაჰმად ალევი,
 ბარო უფლაგო მსისაგან, უცინისთ ლამაზ თუალები,
 აქ ხსნენ უცხო სეუძარსა, იმერისან ერძელნი
 მკლავები,
 ეკლსა ათძევენ ყონახსა, მით სდებენ მეცობრობასა.
 ქალნი თავს უბერენ მძიძეთა, ეცეყიან მძიძა-
 ღობასა,
 რიგითა ხამოსსდებოდნენ, არ ჭყოფდენ ამაყობასა,
 მხიარულობდენ შეერასა, ჭ ერთმანეთის ცნობასა.
 სუფრად დამწვეს ცაბეები, გათლილნი ვითა კაკლები,
 ზედ სჭმელს სდებდნენ თავანით, კაგასიელნი
 კაცებთი,
 ხსმელად ოცა მოიღეს, ცხარი ღონისა მამკლები,
 ღვიზოზედ ბოდის იხდიდა, რკულითა მანვედ
 ხაკლები.

დედაკაცი.

ას ხემო ქმარო,
 დუნდუკოს ვფარო,
 ხასუმ ვაყვარო
 ღონის მოყვარო!

ხეცამცა მოვესწრებოდე, ამა უცსოთა მხანგელსა,
 უაღერსებდე ამკობდე, მორით მოსუღსა ქართველსა,
 ხილალით ამხანაგობდე, მოეხვეოდე მას ყელსა,
 დავებძენებდე საამოდ, ვითა ყვაგილი მთა, ვეღსა.

ვიცი შენც ვიყვარს უფროდ, შემოსდომილი სტუ-
 მარი,
 უცხოს ქვეყნიდამ ნაგალი, ვაჟკაცი არცა მდუმარი,
 შემქცევი მოყმე ვეგლი, მკვირცსლი პირი მომ-
 ღიძარი,
 შენი სურვილის შესავსება, ესე არს სწორეთ
 მეფდომარი.
 ჩუქნ შენ ვინაცრით ღუნდუკო, აქ ჰყოფდე
 განსვენებასა,
 კარგათ დაუსვდე ეონახსა მისდევდე მისსა ნებასა,
 სრულებით უმასინძლებდე, არ შეამინებდე ვნებასა,
 ფანტურს დაძღერდე სმა ცემილად, იცუოდე
 ამის ქებასა.

მხედარი.

საზრემ სად არის, სად იმყოფება?
 მითხარით ის შინ, როდის იქნება?

დედაპატი.

ის ჩუმათ დაიარება, ვაღმა თავისა მძისასა,
 მიდის ზ ანბავს ცყობულობს, ჩუქნსვე მომსმე-
 ლის მცრისასა,
 ათვალიერებს შამილსა, ზ გვებსა შუა მთისასა.
 ამისთვს ვილდოთ მედალი, მას გერცსლის აქუბ
 ველოსა,
 გერცსლსაც ფულადვე ის ამღებს, გამოძრითმე-
 ველი ველოსა,
 ციკულობისთვს ჩინებსა საზრემ მარადის ელისა.
 დღე ზ ღამ მარამის გამწევი, უთქმელი საშინელია,

აგი არ ვიცი როს მოგაღს, შინ დასვენოს
 მაჰგრაღმან,
 ვარში ვაფისა ვაშქვანს, უღონოთ ქმნილმან
 მაჰგრაღმან,
 მეცყოფეს თუსსა ანბაგსა, შითაც მუძინაყროს მე
 აღმან,
 ხეწნი ქანება ვნახეთ, ვახსრებულო ციალმან.
 მსედარი.

თქუწნ სად იდექით უქინ ამისა,
 ვითარ ცხოვრება გქონდათ ყამისა?

დგდა გუჯი.

აგერ რომ მოხანს ძალლოში, თქიფთ ხეწნი სოფელი,
 სუთასი კომლით ალესალი, თამაძად იდეა ყოფელი,
 ის რუსმა მოსრა სრუთად, ამლოძდე რაც
 მუძინაყელი,

მე აქ ნებით ვარ მახული, ხემის ნებისე ძეოფელი.
 სინამ იქ ვექონდა სოცოცსლე, შროძაძა სულისა
 გართმედიოთ

შარადის მუშაობითა, სრულებით ვხანს ვილევდიოთ:
 წყალსა სურვითა ვსადევდიოთ, შუქსა კელით
 ვითრევიოთ,

ცხათ საცმელს თუთ ხეწნ მოგქსავდიოთ, თუღს
 დანს ძურად ვსედავიოთ.

ვის თაფი მუფედ ჰყონია, ამით აბრევიებს ვეფლასა
 მოლურად რეულის დამჭერსა, მაჰმადის მოსაგლასა,
 სოცრუით წინათ მოძაქმელსა, იმ ხემის მძევის
 მკვლელასა,

შხედარი. (გამოცდის.)

რაცორ მკვლელოა თქუწნი მუებისა,
ის არს მუებნელი თქუწნის ბედისა.

დედაკაცი.

ხუწს არ ვისოვთ მას მეფობას, არ ვეინდა
მუებსა ბედისა,
არცა ძალითი მონება, კავასიელი უმუებისა,
ამოდ მომჭირველისა, ჭ ბუგრის მოიმედისა,
დავევისსნებოდეს კარგია, მაგინებელი დედისა.
ყოველთაჲს მოჭკრებს კომლსედა, მამას, მუებს ჭ
მულებსა,
ურათ დაათრებს, დაუძღვის, ვულოთა მეცად
ლბილესა,
ვაკატობითა ცანთქმულოთა, უღრეჭამს თხსსა
კბილესა,
ბუერველ შიმშილითა მოკვლილოთა, შეატყმებს ცვისა
სილესა.
ომ ვარდასდიონსა ხახანსი, რომ მოვლენ ჭირ
ნასილესი,
იყვეან, რუსთა დავეისსეს, ცანსუდ სისსლისა
შილითი,
ზოგნი ვასწევიცეს უფრად, შვიკი სცეს ვითა
სილესი,
ვარწმუნებთ ამ ვეარს ცხოვრებას, მე მათ არ
შევესილესი.

მაჰმადა.

ხუწნა ვონალო. თქუწნი ანაგი,

წვრილად გვიანზე კარგი ჭ აგი.

მხედარი.

ქართველი ვინმე... ქართლიდამ მოვიარებო,
ფეარის თაყვანის მუცემელი, აწ ესრედ დავიარებო,
მე მისსა მოსავს მასმენენ მისთვს თითბრისა ზარებო,
მას ვადიდებდე მღვიძარე, დღე მარად ფეხსედე
მდეარებო.

იქ უხართ ყრილობა შეიქმნა სთქმეს გვინდა
წასვლა აქეთა,

შევიკასმენით ესენი, დღეს ვინცა თქუქსნა ნახეთა,
მოგვდით კაკაძეს ვიარეთ, სად დაუგებდით მანეთა,
კავიასიელთა ხუცს მუცერთა, დაგჭკრეგდით სმალსა
მკვასეთა.

აწ ახლა მივეხქარებით, ზირეთა მოცინარითა,
შინათკენ გუული მივევირბის, ფეხსმარდად არცა
წყენარითა.

უანბობთ რაცა შეგვემთხტა, ენითა მოსუძარითა,
ხუცს საყვარელთა მუცირალთა, ურემლითა მო-
მდინარითა.

დგდაკაცო.

რას ეხქარებით ვერ სომა ცხელა,
თქუქსნ დიას მალე შინ მისგალთ ეგელა.

მხედარი.

მე მივალ, მაგრამ ღმერთს ვფიცავ გუული ისევა
თქუქსნთან არს,
თქუქსნგან ესრეთი პატვიე, იცოდე ხემთვს დიდად
კმარს,

სინამ ცოცხალეარ მასხოვართ, მღუპარესა ზ
 მამლიძარს,
 სანაცვლოდ რა ვჭყო ზეგ კოულძან, რა გიძღვნათ
 გულით ვერეთ წყნარს.
 ნივთი არ მასლავს ისეთი, მოგართო ხემის ავლითა,
 ხემდა სხსოვრად ის ექონდესთ, ზ შუკი სულარ
 მელითა,
 ეს სელვასოცი მიიღეთ, რომელიც დამაქებს ეუ
 ლითა,
 ასლაკი დაგეთხოვებით, სოცყეთა ცარიელთა.

დღედაკაცი.

რადგან არ იძლით წახვლასა, გხედავ თქუწნ
 მიეჩქარებით,
 ღმერთსა ვისოვ ეველა იქ დაგხედვს, სუ თუ
 გულისა მწარებით,
 თქუწნთუს მსდომელთა. მომთქმელთა ნასამთ
 მათ შეეყარებით,
 მაგრამ უთქუწნოდ ყონალი ხუწნ, რითლა
 გაგინარებით.

(ისევ გვყოფა მისა თვისა მაჰმადს.)

მაჰმად ხუწნი ყონალი შენ ვააცილვე,

ყოველი ვნება მას ააცილვე.

მათი წესია ყონალსა, სამღერამდენ ვააცილებენ,
 გვასე ყოველსა ვნებასა, ივინი ააცილებენ,
 ვინც ამას ნებით გაბედავს, მას აღარ ვააცილებენ,
 მომქმედსა თოფსა. ესერიან ცემს არ დააცი
 ლებენ.

(იგინი ერთმანეთს დიდის სიყვარულით და კელის ჩამორ-
თმევით გამოეთხოვებოდნენ და მედარი განაგრძელებდა
მეზაფრობასს თუსსა.)

ეს გნასე ამას გიანბობთ, სამურის ენითა,
გარდი მოგერიბე თუცაღა, კკალნი ჭვლეჯდნენ
ზოგჯერ ცხენითა მაგალმან, ზოგჯერ ძვეითა
მოველ, ჭ ლექსად აღწერე, ვვედრებთ ნუ დამ-
გობთ სმენითა.

დიმ. მეღვინეთხუცესთვი.

1846 წელსა.

წმინდა ნინოს ჭადარი

(კახეთში.)

მღებარემა იმ ჭადარსა, დასავლეთის მხრივ
არის ვარე მემოზლყოფილია მთითა, ჩინდოთ-
ეთის მხრივ ვერს ნახევარზედ განაძყოფის
მთაზედ ქელი. სკინდია. მუხვების წინ გან-
ფანებთან სხუა ზ სხუა სხენა: თერთა ვუდა
მე: აღახნახა, დაბნეული ტყემა; იმის
მემდეგ ლეგოვინდა ვედელია მთით, მკვლე-
ლნი თვას სხახა მხას სხავთადან. აღმოხ-
ვლითი მხრივ ჭადარსა, ვან მუხვებუელია სხუა
ზ სხუა თვარდთადან, გარევენი, დაჩინდ-
ყოლია ტოტადან აღმადი მხადინთა, ყუთით
მოუმიტებს ვარე მეთა. სხვით სემ მუხვებს.
თინი მუხენი არიან მადგმოუნა. თინი მხრივ
მიგნით ჭადარს მუხინება აღეს სემუელი
სემუელია: ნახედელია ღაა მოწმინს, რომ
იგი იყო დასამადით ყუყუბით, ველოვნულია
3.

ორებამ ქედებებსა მადქცევა ხელთა სანწყ-
 ლოდ. ზ ალიბრებანა (ქეცოდება ან პოდვი,
 რომელიცა დანა ხოჯიან სხვოდ «გზოდვი»
 პოდვი.

მემდეგ ამათ, რომორთაც მავთო მან
 ხელთა, ეგრეთვე მიტანეთა მან, მუდგ
 გამოსცავთა პოდვიმდე ანუ გზოდვიმდე,
 ეტიმოლოგიური ნაძწყულება, რომელიცა
 არის ძველად ყენციოვიობა.

ეგრე სხის ხელთა გლთც ზ ეს ფელო-
 ლოთია ცეცხლის სხვობა.

ცეცხლის აღმენებთა რომელიმე მათ-
 წყობს სქართველოთს გზოდვიმდენ დროსა,
 მესო მამცხორებთა მან ათქმის. ვითრც
 აღმენებთად ცეცხლსა ავირ მარველი ქრის-
 ტიანი სქართველოთს მავთოვან, სხინდოვანი
 მარიათა, 338 წ. რომელიცა მხოთ
 დაყენა ემსკობთა. ამს ამეორებენ ყველი
 მწერალნი, რომელითც გავკრია. მესამეობს
 აღნიშნულ ცეცხლის აღწერას.

ხოლო მანთა არის განყოფილება: კრი-
 ტიკის ნაოლითა ზ ყოანსით. ასტროლის მ-
 ტიანის მითხრობითა. მარველითა ნაწვევნი
 მათ მ. გრ რიცხვი წელითა 338, სწავლობს
 მეთეს მარიათს სხორებებსა, მეთრედ მ-
 ტიანენი მოგვიხრობენ, რომ მეთვე მარიათემ
 ყუანსვენის წმინდა თეს ცხორებთა, სეუ-

ენისკობაში ვახვისა ზაგვიდემისათჳს წმ.
ნანსია.»

შემდეგ აღმწებნას, ცაძინი ყოთვილია
ვანხლობუკია; წინაწერია ზჭვირ: ამე ვიორი-
გამ ვანვანლო ცაძინი ვსე ჩვენებს სხელსა
ვანძხლობუკიასსა.

ხოლო ვან იყო ეს ვიორიგა ზ ბოდას
იგი სეხორებდა? ყველა ეს არის დოქტორუ-
ლი ზ ვამოსცანობა.

რომელნიამე მსხნიან ავრე: ყოყოვი ზ წი-
ყანვლო ვიორიგა მევე. ხოლო მთი შუყ-
ძლიან აღმამწებვლოდ აღიარონ ზ წიყანვლო
ვიორიგა, თუ სეძინოველიან მევედ შუოთვილი-
იყონ მრტო ვნო მას სეველიანია.

წინაწერია ეს არის ვხლო დოქტორულია ზ არ
არის. შემდეგმა სწორედ ვანსამძღვროდ
მას დროა, ხოლო მას მანა ხამოვნიან ვნოა
ღეორროღროფულია ასო: ე. რომელს: ც მიადე-
ბენ სწორხოღურ ასოთ ზ ვიდევ ვამოძევეთ
ას დამოღოვება, რომ ცაძინი ვანხლობუკია
არს ვიორიგა ზ წიყანვლიასა მეფობის დროს

ხოლო ასო ე. ქროთული რაცხვი 600
სრულიად არ აჩვენებს დროასა ვიორიგა-
სსა. მევეობა მასი არავე შემდგანვით ვახ-
ცან ზ ვხეყნე თა ვანხლობუკიას ლე
წლიათ, შემდეგ ე სრულიად არ შემდეგმა
მივიღოთ ვამოსხვედ რომელიამე ასტროთუ-

ღია საქართველოსი დროს; მშვედ რაცხულებს.
 ანუ ქართულია არ გედადის 515 წელსა.

ჩემის ფიქროთა ახლ ეს არის არათუ ქ.
 არამედ ერთსახიანი ყ ზ ყველ განსხვება
 იქნება ნახევარ საუკუნეში 51 წელში. ეს
 ასო მატონეში ჩვენებს დროსა განთავისუ-
 ჳლებსა საქართველოსი თამყრობიანდგან,
 როდესაც სამეფოებსა უბედაურებაშია მიახწივეს
 ყუანსწველს ხარისხს: ცაძარნი დაბრუნენ
 თუთი საუყმლითა, ქონება შათი ვახდა დავ-
 ლოდ. განთისხვებულა მეფის ბეგრატის და-
 ლატობითა, თამყრობიან ისურვა აღვიარე-
 ბინა ვიორგისათვის სარწმუნოება ასკომისა,
 ხოლო მწახველა მკლშია ც მაძის მხვიობინა,
 მიეცა მყრის გებასა. აღნიშნ რა ვგელი
 სკლისა თხისა თამყრობიან სახელის დვა-
 რითა ზ არსებითა მხვიობითა თამყრობიან
 ანუ თამყრობეჭმან, რა სხვლისა სდებს მისი
 ისტორიკოზშია მხრეუ-ვედან, «რა სრულად
 აღარსრა დიდა ქალაქი მცხეთა, დიდა წმიდა
 კათოლიკე ეკკლესია ზ ევროთვე ეკკლესიანი,
 საყდარნი ზ ცახენა, ყოველნივე საუყმლითა-
 თურით დააქცია, შემდეგ ამისა აღძინა ზ
 წავიდა მყნითგან ზ ჩავლეს ვხვიოს, წარ-
 მარსტყვეს ზ იავბრძევეს ზ რომელნიმე მარს-
 რეს პირითა მხვილითათა ზ მხვიობინა ყოვე-
 ლნივე მოცუესხლეს. ქართლის ცხოვრება:

(473, 457.) მარტო ზოდნის ეკვლეხას არ უნდას უნდაჲსა ბაგო^რ თველითგან უწმინდურთა თმურთნის სმით: ავსტყოფობდა, რომელთა ვაჩნდა სიხუთის ცოდნის, სელს აფენენ მანი სმინ, ვადეყვანას ავანი სხუა აღიავს. ავანი აფენენ სიხუთივეს სოფელის ზოდნის.

წინსვლისა დროს თმურთნისა დამწყება განხელება, ვითიღ მხეხურება დამწყებითა ცოდნით: სიძველემა ზოდნის ეკვლეხას ვანუღვიძა ვითიღ მხეხურება მგვე ვითრვის, მხეხურება სხუთა მონის აღნიშნული ცოდნა ზ წყლი ქორთნივისსა მის მევინისს, არის უ.

ამის ვარდა წანაწერი. «მევიორვიმ ვანჯახლე ცოდნა ესე» თუძესა მხინს რომ იგი არა ყოფილა სრულიად მუვედ, ესე იგი ვითრვი ზავრატის მე. ამორეყელ სველიწავთ ვარემოვებთავან, იგი არ იყო ვურთხეული მუვედ ზ როგორს აჩვენებს წანაწერი არ იდიდებდა თავსა თვსსა წოდებით მუვისა. დასაბამ მესხრამეცესეყუყანას, მორითთა უკანსენელ მიტრამორლიცას აანხე ზოდნისა. (თავად მესამუნისავან), ცოდნა არის დახტული ზ განმვენებული ახალი განველითა. შემდეგ ამისა ცოდნის არ მიუღია რომელიმე დიდი ცვლილება.

ტრადეხი არის გეგოჯილია თრ სემწარვე-
ლოდ: ერთი ჰეტოვებამო განმანლოებელია
გაორზვან, არის წმ. გაორზვან სეგლოზედ.
ამს ვარდა ნათესობა წმ. გაორზვანა წმ.
ნანსთან, მეომრული სხე იქნებოდა მიხვანდ,
რომ თრ სეგლონი დადო წმანდთა ერთი
ტმანდა მეგობრებ:თ.

მეორე სძხროში განსხვენებენ ნაწილია
განმანლოებელია; ვდელითხვდა არიან დხა-
ტყონი დვწონი მოცაძეული სწორის
წმ. ნანსი. ესე განმანლოებელია სხითა
უჩვენებს აღივსა მის სეგლოვანს; სხე მისი
წამოგვიდგენს უკანსხვგოსა წამსა ცხი-
ვრებოსსსა; თვლითა არიან დხუჭყლითა უკ-
დავების ჰეჭდითა, გეონი დავრყოვლითა გუგ-
ზედ. სეგლოვან სხურავზედ არის წინწე-
რილი. « სეტყვანს დვითსა მხეხითი თნა
მოხვრე ჰ მხრსა ქდავებსა. წამოცეს.
ქროველით განმანლოებელით ჰ სრულითა
წმ. ქნრო ნინა გვედრე ქრსტეს დვითსა
მეწყოლებდ სულითა ჩუწითასა.»

მემდეგ ამსა წინწერი: « მიიღე ესე
უხლო ძღვენი წმ. გვამსა მენსა სეგლო-
ვან გარდასაჯრებლიდ ჩუწ მხეგელითა მიერ
ნამუძავევი. დენგროლი მითრისა ჰ ვე-
ლორის თავლი აღიქსანდრე ჰეჭყემის
ასულით ნინა გრანდორვანსა ჰ დისა მისსეგან

ვეტრინსებზე. მგორებს მხარეს. მეწიარე
 ვსე ვითარცა მეწიარა სავსეა მან, ღვთისმან
 ქრისტიანს მთავრად სხვა სხვა მეწიარე
 გმანუყვამან, ღმერთმან & კაცმან სრულმან
 ქვრივანს მან წველია & მგორს ვკვეთენ
 სულთა ჩვენთათვის დღეს მან დღისა
 ვანვიოვანს, თუცა იგი დღევს წინაშე
 მან, მამან მარჯვეუბანთა დგომისა ღარს
 მუცს მეწიარეთა მებრთა. ჩვენი წელია,
 იხარის ად დღეს.

ორა სავანი ამ ვანსებებებელთა წმ.
 ნახარს მეწიარეებენ იგი სიდადეთით
 მანთა მგორსებანს. სემგორ დანუყვამული
 წმ. მართლს სწამებობანს & ვანხარობან
 მან სულს. დედობრივი ბუნებთაგან, სხივ-
 რება სვეტიცხოვლის ვანხარობებელთა, სავანი
 ღარსა სავსეობანს, სხივთი აჩვენებს მან
 დღევს მიწოდებას & სხივობას დღეს
 მეწიარეებსა უმდიდრესი, ბუნებთა ქელი, სიღრმე
 სვეტიცხოვნი მეწიარეთა მთავრად მთავრად ჩვეს ვა-
 ნხარობებელთა ავსარს. დანუყვამით იგი
 ქელით ვამბადობადგან & ჩამამკობით
 დღეს & ვითარცა მხარის სხივობანს. იორი
 მეტს წელია, იგი მძობელითა მეწიარეს
 ღვთის მხარისებზე. როგორათა სავსელი
 მან. ამტკაცებს. ქელიცული ვული მან
 იგი დღეს. იგი ვითარცა სიღრმითა, სიღრმე
 ვანხარობანს მსხივობასა დღევსა წელია

ნახვად იმ მხარისა, სადაცა დაცვა ესე ვახში.
 ერთი მკორცკ საჯაროების აუჯრახს, ქაღმან
 წამოიყვანა წმ. ნათ. ვეფხორდ ჭ შექმდგ
 რომხა. ამ ქვეყნის სიტყვით ქაღმანს იგი
 მიიღეს ერთი სხვაობაჲს, რომდყოცა შეხე-
 ვებორდ ინი დიდ მეფის ჩემოდველით გვამ-
 თივან, რიფსიმე ჭ გიანე ჭ რიფსიმო
 თრმორცა ვაი დედათი სქესი შეიქმნენ აღმა-
 დვიარებელინი წმ. ნანეს სარწმუნოებდას.
 ხორთორ სარგურა ჭ შეხეჯარა რომში,
 წმ. ნანესათვის არ იყო დიდხანს: რიფსიმეს
 სიმშვენიერებდას აუყვებდა რომის კესარის
 (დოკლიტანეს) წადელი მისი შეყვარებდას.
 მარწმუნელითა სესაიურისა მწკვანისა მქედ-
 გებელითა აძრვებს შესაჯარა სომხეთის სემე-
 ფორში. მეგობრულმან წყრილობან კესარისა
 მეფე ტრიდტან აქც შეყურეთა მთი სიმ-
 შვდე. იუთ სომხეთის მეფე წარტყვევნილი
 რიფსიმის სიმშვენიერითა, ცხაყლი სხითა
 მტდილობდა მიდრეკესა მასთვის წა-
 დღობედ. სიმტკიცის სარწმუნოებითი არ
 წარტყვევნილი არც მეფის გვარგვანს მარწ-
 ყინველებითა, არც მუცხრებითა ჭ სარწმუნო-
 წკვლებითა დასაყუდა რიფსიმისთვის მძო-
 ბითაურ წამებას სხხლითა, სორთომან
 სომხეთის მეფემც მიიღო დიდნი მის-

ვენი.

ვანმაგრებულთი ჩვენებითა ღმრთის მშობ-
ლისა წმ. ნინო წარემართო მარხვით მსხე-
ლის. სხითა თჳს ცხოვრებისა, მარხვითა ჭ-
ლოცვითა მიიღო ყურადღება. პარზაროზნი,
ვანკვრეცბულნი ჰკიახვდენ მას, რისთვის
ყველა ესე, როცა მან მათგორ ვუკითხა სიწ-
ყნობით, რომელი ავრე ყურა თაყვანისცემა
მას მღვთისსა, მათ ყჩვენთ ვანსცუვრებ-
ლოდ, როცორითადა სჯელითაყვანს სცემ-
ლისა, ავრეთვე სხე თაყვანისცემისა მკურ-
ნალოზისა, უსებ მორჩენამ დიდხანს ავთ-
მყოფის დედაოკითასა ვანამხდა ხელთა მიღე-
ხასედ ახელ სწამყნობისა. მრგო მუგე
მარიათა არა ჰკარგვიდა მტკივრემსა ვერით,
ხოლო ანაჲდა სომხეთის ძეგის მარხლომისა
ღ უსებ სიბნელომან ნადიროზისა დროს შე-
ძრწყნა იგი, ამ წამს სენა სიღრევე თჳსთა
ვერითა ჭ მარველოდ მოაწილდა შეწყნად
თჳსედ ყოვლოდ შემდლოებლობა შვეშობი-
ლისა მღვთისა ჭ სიბნელოც ვამქრო. მარვე-
ლი მოძრობა შემდეგ ნადიროზისა მახისა
იყო მახვითა ჭ ნახა იმ ვახვისა, რომელი
ქვეშე ჰქონდა წმ. ნინოს ხადყნისა სედ
არს დედა ჩემი ნინა? დმერთა მახა არის
მასხოვრო ჩემი, მე ვხვით დარს ვარ ვაწი-
ლო იმ სხელოდ, რომელიცა იგი იძლოვს

სამკვდევლოთა კრება მეფისა. თხოვნითა მოვიდა
 საქართველოს სცახტო ქალაქს მსხვიას.
 მდინარე მტკვარია სამ აღივს ვადა ემბახად
 ჭ წყალმან ახლო ცხოვრებასა გწმ. ნდა
 მინიანე თვსაც ხელნითა. მრავლეთა სსწაუ-
 ლითა ვამოჩინვითა დაამტკიცა ხელნი სარწ-
 მუნთებაზედ: ამ დროედგან დაიწყება თვსი-
 ყუვლია ქდაგება წმ. ნინოსი თვთი მუარვე-
 ლობისა ქვეშე მეფისა. მის თხოვნითა წმ.
 ნინო წარემართა საქართველოს სამთავროსა
 რანსა «მოსამტკვედ სიძისა მისისა თაროზისა.

მოვა ვახეთს, კარბეთს, შემდეგ ქუთ-
 დაბას ჭ კუხეთის სოფლის ბუდეს. უკანას-
 კნელნი დღენი ცხოვრებასა წმ. ნინოსი არ
 დარჩნენ უახორდ. ბუდეს-ბოდეს მოვიდა
 თვთი მსოფლებითა, დედოფალი ვახეთისა
 სუდჭი, რომელმაც მიიღო სარწმუნთება
 ჭ წავიდა მსხვიას. მისვლამან მისმან მიუტა-
 ნა ანბავი ავთიმყოფობისა წმ. ნინოსი, რომე-
 ლიცა კრებამან მღუდელთ მთავრისა ჭ მეფის
 სხლობისა აღესაყუა. ვარემოება ცხოვ-
 რებასა ქართველთა განმანათლებლისა ჩვენ
 მოგვითრობენ .ს.კთორიკოზნი: რაჟენ 12,22
 სოკრა ტ სხოლსტიკოზ, ერბი სოზომენ
 1,1,7 თვოდორიტი 1,23 ხორრენელი ჭ
 მოწამე სსწაულთა მდ. ვანი სომესთა მეფე
 ტრდატატისა აღთითონ ღელთში. ერთი

ყოიანხმობა არის რიცხვში წელითა ქრისტე-
ანობის შილებისა. ჩვენებითი ვახუშტისა არის
5738 ესე იგი 230 ქრისტეს შემდეგ, სხუა
შხრის ხრონოლოგიკოსნი ანუ წელით შრიც-
ხველნი ჩვენებენ 318 & 321, ხოლო მსწავ-
ლთა დეობა 276. ძროძადიდეველ ქარ-
თველით ეგვლესიამან პატრიარქისაგამო
მოც. ეულით დვწლით, ცანკვით & სწმინ-
დას ცხოვრებისა, ვანდ. დებული სსწავ-
ლითა ძეგრცა იგი მოცადული-სწორად
& ხომისა მისა იდ იანვარსა ყოველ წლივ
დასრულებს.

ნ. ვამრეკელიძე.

(ვანგრძელება შემდეგ.)

მომზადება სხამკებელით.

მრავალნი მკენარენი, რომელნიცა ნოცი-
ვრებიოთ აღავსებენ თუხთა ნაწილით და დიდო-
ვენ სოლომე უქვალისმგზავსად ნოცივრებსა
უწოდებენ სხამკებელით. ყუთით მომცემო-
ლი ესე ნოცივრება არის კართოვანი და
ფკოვბში და სხვა და სხვა მყრის მკენარე-
იგია: სერცქში, მუხუდარში ღობიარში და სხუნი.
ამის გარდა სხამკებელი არის ვიდევ თესო-
ვბში სოცივრის ხის გუთებისა.

ძალიან აღვილიად ვაიძინაჲება სხამკებელი
იმ მკენარეში, რომელშიცა იგი ყუთით
მომცემოვით არის, მაგალითად სორბლის
მარცვალში და კარტოვალში. თუ გსურს
სორბლის მარცვალს სიგანეზედ, აღვილით
ვაიძინაჲება თხელ გასხვევს ვაშში,
რომელშიცა არის ყომრალი წიყ და რომლის
ქვეით არის თეთრი ვროვა მარცვლებისა.
ეს თეთრი ნაწილი მარცვლისა მგზავებს
მაწაწა უწესოდ ნაწილ-ნაწილად ძალიან
გატყნის მაწაწას სხამკებლის მარცვლებითგან.
ამის განხილვა შეგვიძლიან მივროსკოპის გან-
სინაჲებით, როდესაც განადიდებს 200 ჯერ.
ესე მარცვალნი სხამკებლის სორბლისა, რომე-

ღონის მსხინან მტკარა მუხუდოს მარცვლისვით,
 სუფუკო არან ხაწონხაწოდ შემონცემუ-
 ლთა მარცვლს კედლებზედ, რომელნიცა
 დამწავრის დროს არან გორველითს რეკონი
 ზ მსუკან ბორცეს მარცვლია დამწავლე-
 მ. არან სხ ხაწონი იგი დადებთან ზ ხაწე-
 ბთან ერთი მგორეს, ასე რომ, შუარეკენ
 თვანთსე უწინდელსე ჭორმის ზ ხედთან ძე-
 ლთან უკანთხო ზ მრუდენი.

უკვლამხედ ძომცხო მარცვლი სხამებელია
 არან ხორბელია, რომელსეცა აქეს ჭორმა
 მრეკელია.

კარგოვილის მარცვლია სხამებელია სხუა
 გვარან. არან. ზოგი რეკელი, ზოგი კვერ-
 ცხის მხედეს. ზ ზოგი შემკობილი თხელის
 ფურჩით, რომელნიცა შუარეკენ ერთი
 მგორეს. უკვით ვსურთ მიიღოთ სხამებელია
 კარგოვილისეც, უნდა რამდონიმე ახელი
 კართოვილი ვაუხავოთ სოუხეკხედ, რომლი-
 სეგანცა მიიღებთ დაუხეკოს ნოცაურს
 მსხელს, მძინ უნდა დახხეთ წყელია ზ
 დახელით, რომელსეცა დახილოგბე წყელია
 კართით, უნდა ხიხხეს თხელს ჩვარძი ზ იქ
 დაიჭყლო. ცოც ვოვით წყენა, ასე რომ ჩვ-
 რა არ დახეს. ჩვარძი გავა მღვრთე წყელია,
 რომელიცა უნდა მოვროვდეს ჯამძი ანუ
 ხის ჭყრჭყლია, მღვრთე წყელი არან,

იმიტომ რომ იმაში ტიკტიობენ მიკროსკოპით
 კიბორჩხის მარცხენი სხამებობა. არს
 საათს რომ თავი დავენებოთ ამ მიკროსკოპით
 და მან დაიღვეს, ზევიდამ დაჩეხა წმინ-
 და წყალი ძირზედ დაჰა ჩითოს არს მუხ-
 ვებყუთი სხამებელი მან ვადავასხდით წყა-
 ლს; ახლს ცივს წყალს ვადავავლებთ ზ
 ვადავამოთ მხეხედ. აქ მივიღებთ კარგს ზ
 თეორსა სხამებელსა. 200 ვარჯანქა კარტო-
 ფილში არის თორმეტიოთხე ვადრე ოცადან
 ვიჯანქა სხამებელი. მხოლოდ ეს ვა უნდა
 ვხაიქეთ რომ ყველა კართოფილში არ არის
 ერთი ზომა სხამებელი; ამას მიხეხათ რომ
 არ არის ერთნაირის მიწას მოსავლიადგან. ას
 კართოფილი არის კარგი სხამებელი სხავს,
 რომელიც უფრო არ არის ნოყიერი, ამას მიჯა-
 ცყოფთ ჩუშ იმითი რომ: უნდა ავიღოთ
 100 მასხალია კართოფილი, დაესწროთ წკრი-
 ლით ზ ვადავამოთ ფიქში რომელიც უნდა
 იყოს ვახურებყუთი 100 ვარჯანქადან რაც
 სინოყიერი არის იმაში სულ არა ჰა და ზ
 ვადა, ასე რომ უნდა დაჩეხს ოცადგან ვა-
 დრე ოცადამოდან მასხალია დაჩეხა წყალსა.
 შემდეგ უნდა დაღვს წყალში ზ ზემო-
 სხამებელი ვადრე აქც ასე უნდა მოვლეთ
 მან ვასამან ვადრე. სხამებლის ზვიადგან
 რადგან აკეთებენ მომცემყუს, ამისთვის დასა-

საფუძვლი კარგოთუადასა ხმარობენ, სეკუიროდ
 ამისოვს ვაკეპუოს მაძინს. შემდგომს სრუ-
 ყოსა & დახეტიოსა სწყრვენ თუძუ-
 ლინგმა.

მურიაძაღუ არას სხამეგებათა ძელთან
 კარგი, ყუბორ წყროლი, ვადრე კარგოთუადა
 & ხორბელთა.

კარგოთუადას ვადრად, სხამეგებას ყუბორსა
 ერთნა ძირბეჭებას ხორბელადგან, ეს ყუბორ
 ძვირია ვადრე კარგოთუადას. ამისოვს რომ
 ხორბელთა ყუბორ მეტასსამეგებათა. 100 ვარ-
 ვანქა კარგოთუადა არას 20 ვარვანქა
 სხამეგებათა, 100 ვარვანქა კარგს ხორბელთა
 ძირბეჭება 66 ვარვანქა სხამეგებათა. და რა-
 ვორა ვეოდება ხორბელს სხამეგებათა: ხორბელს
 დაუქვენ ბურთუთად, მსუკან ბურგვენ
 წყელთა ისე, რომ წყელს ვარ მეტასადგეს
 მეორე დაქვანს, & თუ მეტასებს მეორე
 დაქვს წყელთა მეტასობს რომ იყოს თხლათ.
 როცა ავეოდება ბევრს დაქვს ვასრთა, მაძინ
 არეყოს ბურთუთს წყელთა დასდგვენ იქა-
 ძირბეჭება, ვადრე დაქვსადგება & ძელთა ვადრეოდ-
 ვა, მაძინ ბურგვენ, იღებენ ცაცხვით & ას-
 მენ ცილოს მარკებთა, შემდგომ ამ მარკებს
 ჩაწყობენ სხუა ვასრთა & დაქვსვენ ყუბორ
 ჭყლოცას. იქილამ ვადრეა ძვირე წყელთა,
 ვადრე ასმენ წყელსა & ჭყლოცვენ იქაძირბეჭება

ვიდრე არ გემოვო წმინდა წყლია. მარჯვნივ და
 დარჩება ყურვი ნ: წილია. მარჯვნივ წყლია და
 რომელიც გემოა. წყლია ცემა მარჯვნივ. დღეს
 არის სხედებელია. მუდგომდე ამას მთავ-
 როვებს მარჯვნივ წყლის სხეო კანონი, დაყ-
 დებებს წყლის ზ დადებებს. დასწმენდათ;
 სხედებელია, რომელიც არის მარჯვნივ
 წყლია თვის საძიადით დადებებს. წყლია,
 რომელიც იქნება ხევით, გედადებთან. განს-
 უკვე იქნება მ გვირით კანონს დარჩედ დარ-
 ჩება მკონი, რომელიც არის დადებელია
 თხელია ყოველიც მკონით, იმ ყოველიც
 მკონის გედადებთან ზ განსმობებს, იმ დროს
 აფხვებს წყლია იმ ზ ყურვი მარჯვნივ განს-
 უდადებთ.

თ. დ. ხაშვილი.

რეთ ქყრდი არ ვაყუთავთ! ძაღლსა ქვეშს
 ესროდენ. თურომე ნუ იტყვიით პირუტყვს
 ეძივნა ვარვი შემთხვევა, ენება ერთს აღიავს
 ყმაწკაოგზა ფუროზე მოთამაშენა: მისდგო-
 შიდა, წყროთვა & მანათვენ შორბოდა.

ამ ყმაწკაოგზას შმოხელოთა მისცეს
 არბა მოგრობასა ძაღლზე & იმის მატრობ-
 ზე-დაბნოეს ორივე სასჯეჯროში, სდაცა
 ვადმროლეც ძაღლი & იხებდენ: რადგანც
 ძაღლს ხაყუთა გონება არა აქვს, პირუტ-
 ყვა არას, აძახიოვს მოყმარავს ვანუხრობე-
 ზოც & მროილია არასო.

მიზეზი ჭარის წომოდგენისა კოსტანტინე-
 შოლში.

შროელთა საში წელიწადი ცდილობდა
 კოსტანტინობოლოში მიქიმი ყოვ. ყრბარტი,
 რომ შეტყუო სდადგან წომოდგებოდა
 ჭარი & თქედგომ დაბტკიცა ესრედ, რომ
 ესე სენა წომოდგება ყურო შშიან, რო-
 დესეც ხაღბა მსებოვრებს ეხიოს სხელო-
 მსა, ან თუ ხოვყუთა ან ქილოქი დაბლოში
 არას & სხელოოვი ძაღლობხედ. ოსძიოინა

თავადნი სწრწმუნოების ვანბანი, აკეთებენ
 ცნობის ვაჭარს, რომელიცა მსდებენ
 რა მკვლარს, შემოდან აქრიან წვრილოდ
 მ.წ.სა და ესრედ მსდებენ მკარედ ადონობის
 სავაჭარს, რომელიცდაც აგრეთ ცოცხი
 აქრიან მსწას, მ.წ.ს რსეკვრველია რა
 მკვლარი ვაჭარება და წვლოდ გარდა მსდებენ,
 სურა სხარეული დეცემა. ვაჭარს მსწა
 წახლება და ახ მსწა შემოთ რა მსწა
 სხვა მსწარს წახლებს. რომელიცა მსწა
 მთავრადეს, მ.წ.ს ვანბანს ქლოცს ან
 სოკოების მსხარეველებს. ეს თითონ
 თსმლოც იქიან, მ.წ.ს რა სწრწმუნოებს
 ვერ წინააღმდეგობან, ამ.ს.ს.ს ვერ მსწა
 ვებან ჩვეულებსა.

შაქიმი ყუ. ვუხე თანხში ყხლება ამსგ
 ყრბარცს, იმს, რომელიცა ყოფილია სხ.წ.ს,
 ცურთანა და ვკვამცემა, მსწა. მსწა
 რა ვაყვლია სსსავაჭარს, სმდეგლი
 სურა, რომელიცა დიდად მსწა ვ.ს.ს.ს,
 ყმდეგსად ნამიანს დეცემა. თუ რომ მსწა
 რომს მსწა ამ სგანს ყურადღება,
 ყმდეგსად ახორცდა და ამსთანს ყს
 ყნდა ვაჭარეთ, რომ ანდოეთი თსდ
 არ ილოდეს, სადგან წარმოსდგათ
 შინა, რომ რომონძე აქრიან, მკვლარსა
 მსწრმდენს. მსწარის მსწარს ხომ, ყმდეგსა

იქვე ჟ. რ. ს. რომ კუდას გაატანებდენ
 ზ კანდალსად დაფრევენებდენ, ამ ჰაზრით,
 ფრანკულთა. შესჯამენ ზ ჟარი აღახოცე-
 ბათ.

სსუა და სსუა ანბავი.

გიუი კაცის შემოსევეითი შორხენა.

ძალის მიეგანა სამსჯავროში.

მიხესი ჭირის წარმოდგენისა კოსტანტინეპოლში. 6.

გელი მოსწერება

1859 წელსა.

ქ. ცვილისში, ქართულის აუერნოს «ცისკრის» რედაქციაში, კუკიას, კერესგლიძის საკლებში.

ფასი ერთის წლის გამოცემისა, ქ. ცვილისში გაუგზავნელად გქუსი მანეთი, ხოლო შინ მიწოდებით ანუ სსუა ადგილებში გაგზავნით: უკვი მანეთი თეთრი ფული.

Печатать позволяется. Юня 23 дня, 1859 года.
Испр. должн. Груз. Цензора Св. Алексѣевъ.